

DES gå-hjem-møde 1. marts 2017 i Aarhus om
Evalueringer, der udvikler det offentlige

Projektervaluering som strategisk værktøj i den offentlige sektor

Lidt om Jørgen Rybirk

- Professionel leder, forfatter og underviser – tdl. medlem af bestyrelsen i DES
- Bor i Gilleleje, dejligt tæt på havet
- To voksne døtre, begge ansat i private firmaer, den ene er HD-R og kunderådgiver i Nordea, den anden distriktsleder i reklamedistributionsfirma
- Fra Aarhus – flyttede dog derfra i 1987
- Medlem af flere kommunale direktioner
- Kontorchef i Centralforvaltningen i Københavns kommune
- Uddannet fra CBS i ledelse og organisation
- Også uddannet socialrådgiver
- Seneste 11 år: Ekstern lektor SDU og selvstændig konsulent
- Rejser gerne verden rundt, de seneste år: Mexico, Argentina og Brasilien, Balkan rundt, Cuba og Australien – samtidigt skrev jeg en bog
- www.rybirk.dk

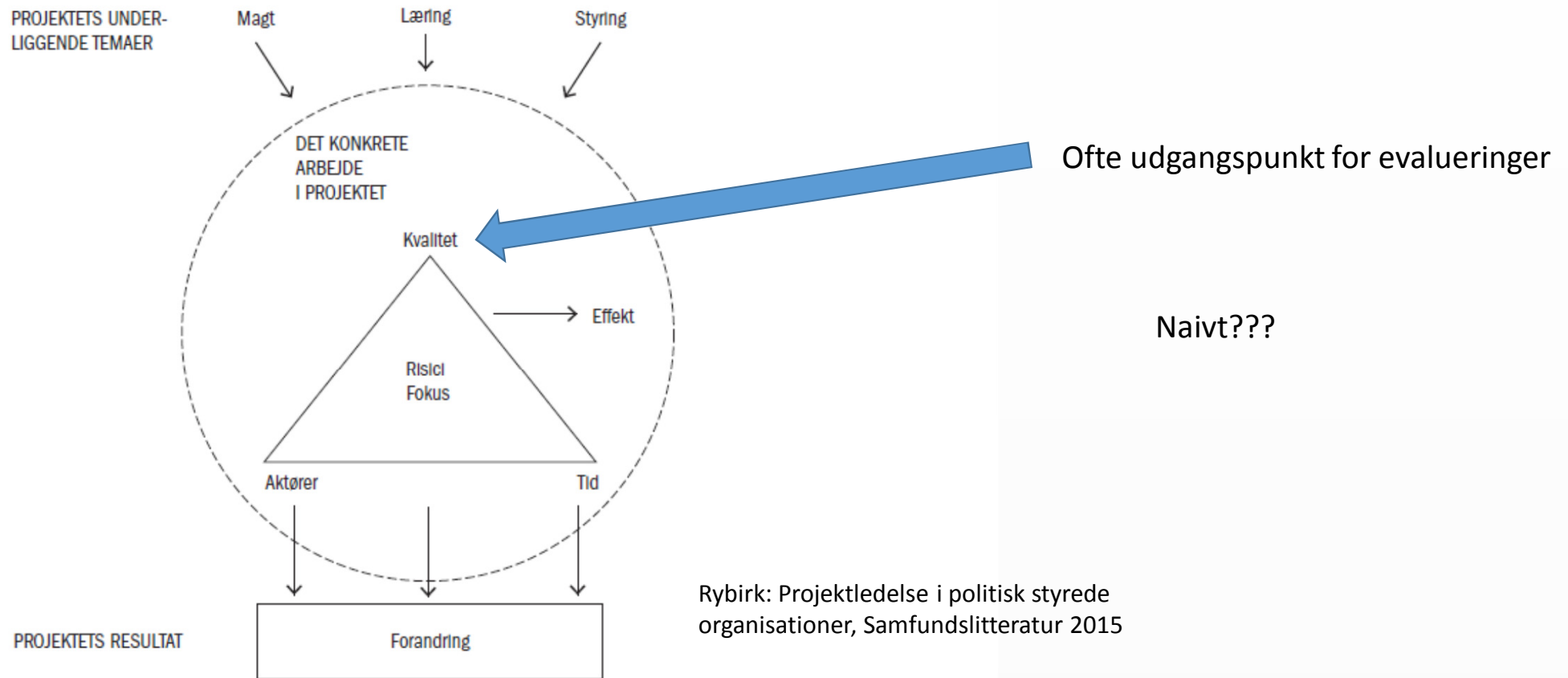
Temaer

1. Rammer og kontekst

2. Narrative nedslag

3. Mekanik

Mulige temaer for evalueringer af projekter i politiske sammenhænge

Figur 1.1. Projektets styringsmæssige fokus og indhold. DES Aarhus 1.3.2017

Et politisk statement af idag?

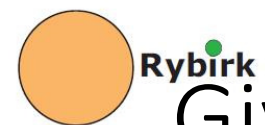

”Det drejer sig ikke nødvendigvis om at fortælle sandheden,
det drejer sig om at vinde”

Pablo Iglesias, venstrepopulist, Podemos, Spanien

OG.....

Giver to hovedspørgsmål i evalueringer i politiske sammenhænge

1. spørgsmål: Måler vi det, vi tror vi måler – og skifter vi fokus undervejs, bevidst og ubevidst?

2. spørgsmål: Måler vi eller styrer vi?

I politiske sammenhænge er projekter og deres evalueringer derfor ofte(st) selvstændige narrativer

Indholdsmæssigt en fortælling i sig selv.
På metaplan en fortælling om fortællingen

Narrative analyseblikke

- Fortællinger kan analyseres ud fra tre bestanddele:
 - En tematisk/deskriptiv - analyse – hvad fortælles - kerneindholdet
 - En strukturalistisk/argumentativ - analyse – hvordan fortælles/hvilke spilleregler gælder
 - En performativ analyse – hvorfra fortælles/hvem fortæller samt hvorfor

Rybirk, 2015

Frankel og Schmidt: Organisationsanalyse 2012

Diskurser som rammer om narrativer

- Formål med fortællinger
 - At skabe tilslutning
 - At skabe mening
 - At skabe sammenhæng

Diskurser som rammer om narrativer

- Institutionel historie, operationelt niveau i projekter og evalueringer

JR1

Rybirk 2015

Dias nummer 12

JR1 Kilde Niels Åkerstrøm, CBS, Institutionel historie COS rapport nr. 10, 1994, bearbejdet
Jørgen Rybirk; 21-07-2005

Narrative analyseblikke

- Altså:
- En tematisk/deskriptiv analyse – hvad fortælles - kerneindholdet
- En strukturalistisk/argumentativ analyse – hvordan fortælles/hvilke spilleregler gælder
- En performativ analyse – hvorfra fortælles/hvem fortæller samt hvorfor

Frankel og Schmidt side 130 ff

Rybirk

Målrettede diskurser i projekter og evalueringer

Her er fokus på spilleregler og aktører (det strukturalistiske og performative) – knap så meget på indholdet (selv om det ikke er uvæsentligt)

- Formål
 - At skabe tilslutning og begejstring
 - At skabe mening
 - At skabe sammenhæng
 - At befæste magten

Åbnende diskurser i projekter og evalueringer

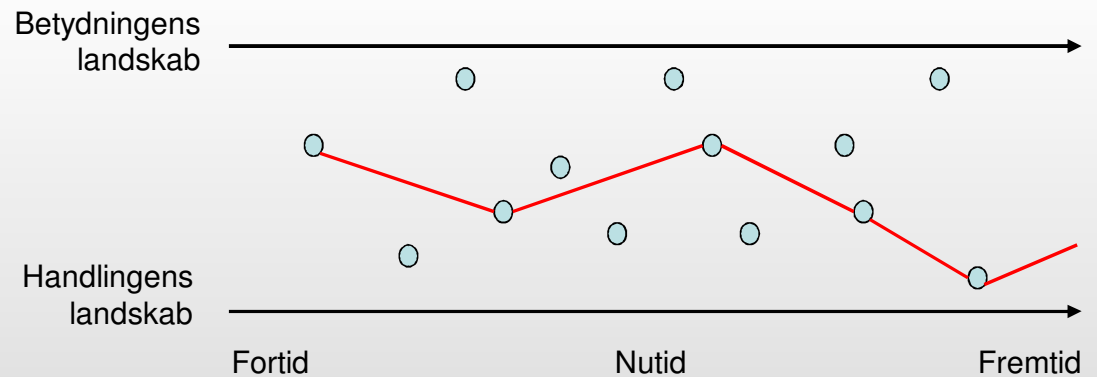
- Ikke den store interesse i strukturalistisk (argumentativ) og performativ analyse

Formål:

- Det tematiske (deskriptive) i fokus: "HVAD"
 - Hvad drejer sagen sig om?
 - Saglighed
 - Åbenhed overfor læring i processen
 - Argumenter kan flytte holdninger

Livet er multihistorielt – og ligeså evalueringer

- Vi kæder begivenhederne sammen som fortællinger - en sekvens der placerer vores levede episoder i tid og rum
 - Tidsmæssig rækkefølge ud fra et bestemt plot) – En begyndelse, et midtpunkt og en slutning

Efter Alice Morgan (2005), Narrative samtaler

Hvad vi fortæller om vores for- og fremtid, har stor betydning for, hvilke muligheder vi ser i nuet! Det er aldrig for sent at få en ny fortid 😊

Evalueringer i samspil med målhierarkiet

- Målhierarkiet opstiller formål, mål, leverancer og succeskriterier
- Evalueringer måler på udvalgte indikatorer indenfor leverancer og succeskriterier
- Målhierarkiet ligger således til grund for evalueringsprogrammet

Hovedpointer i evaluering

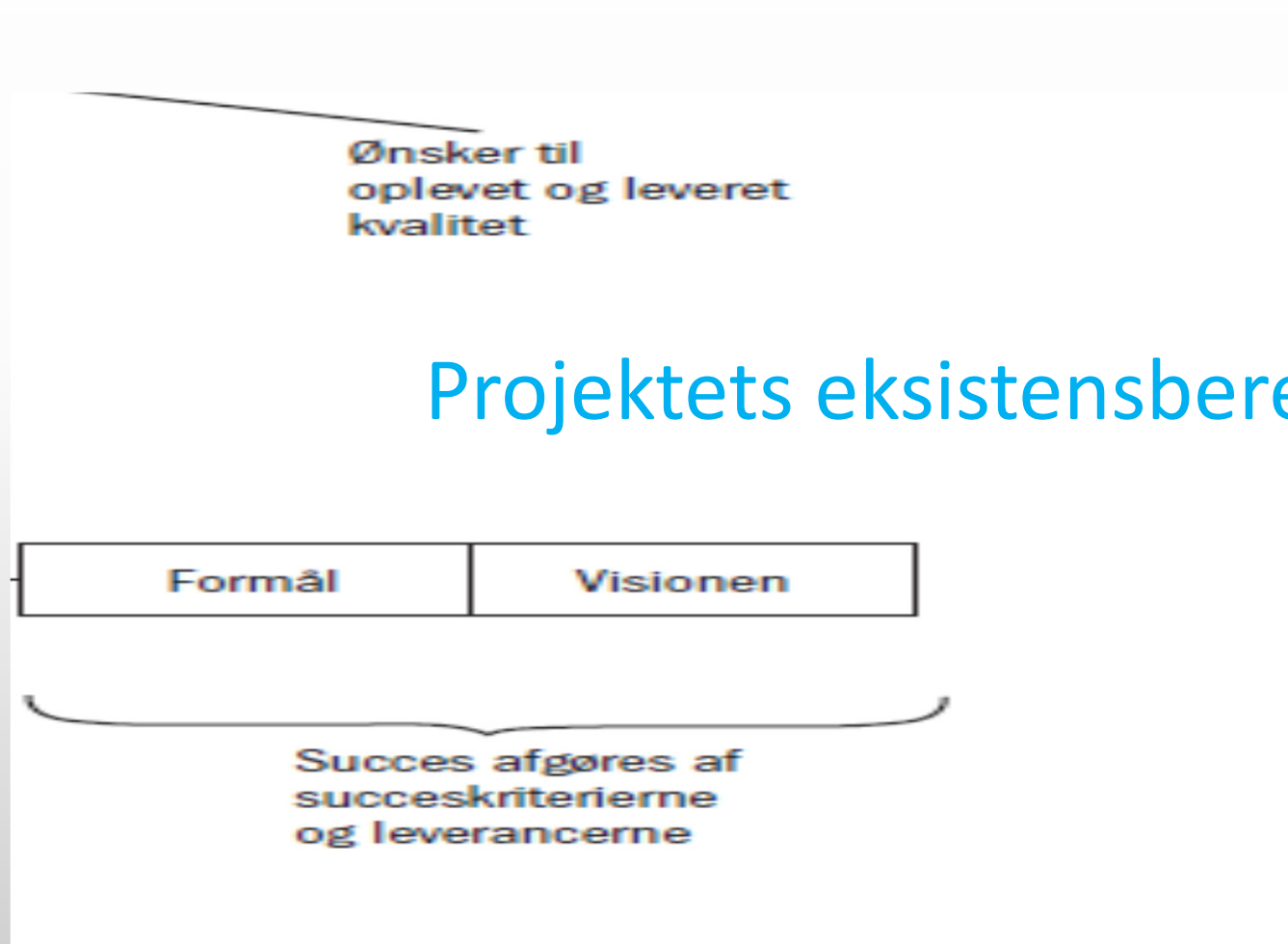
- 2 akser
 - Formål
 - Metoder
- Giver to fokusområder:
 - Bevisliggørelse/kontrol
 - Forbedring/læring

Evalueringer som begreb

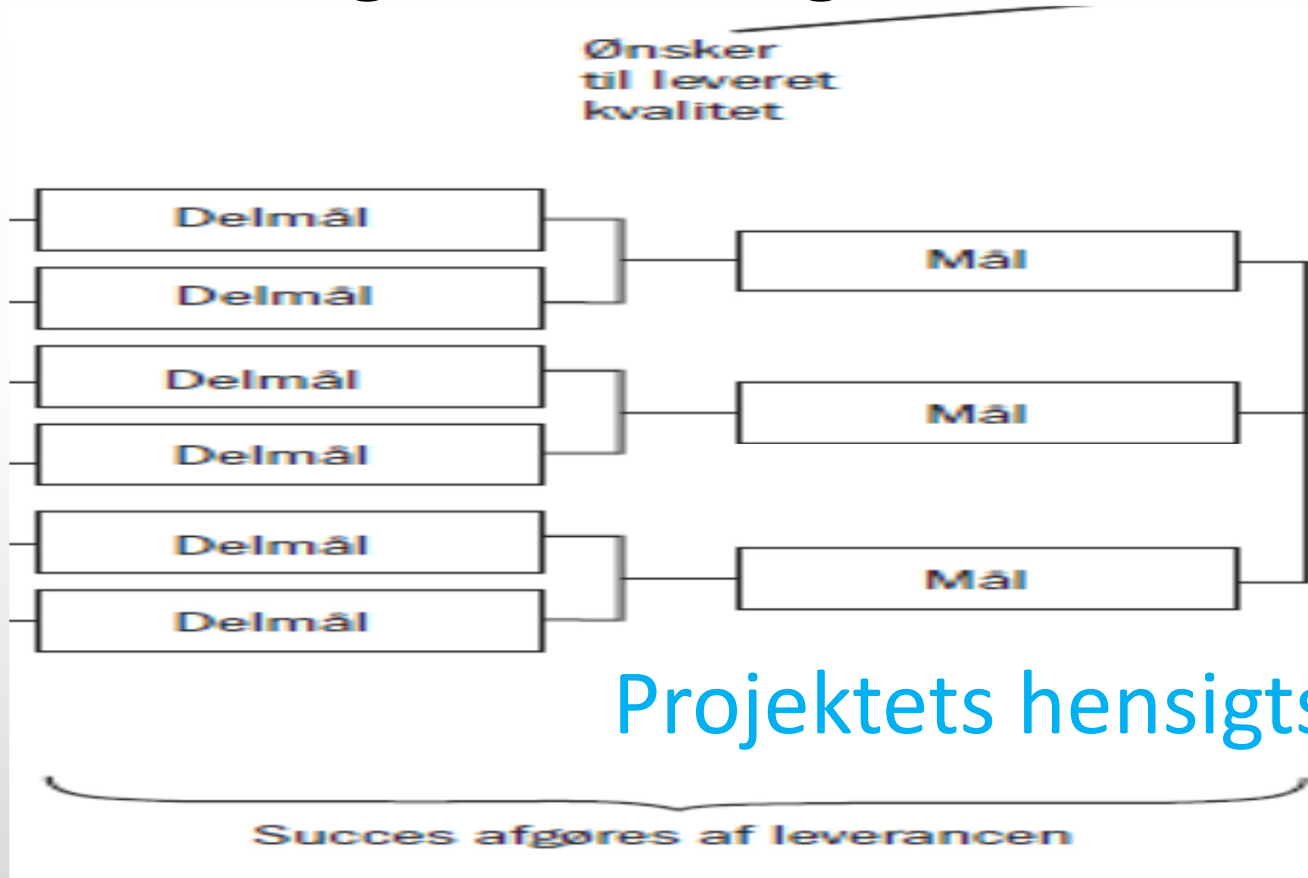
- Historisk udvikling i såkaldte New Public Management teknologier

80'erne	90'erne	2000'erne	2010'erne
Input	Proces - projekter	Output	Outcome
Målstyring	Kvalitetsudvikling	Evaluering af leverancen	Evaluering af leverancen og oplevelsen

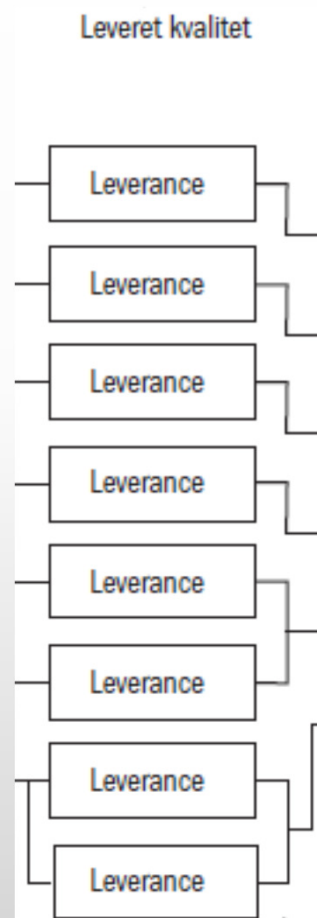
Målhierarki og evaluering

Målhierarki og evaluering

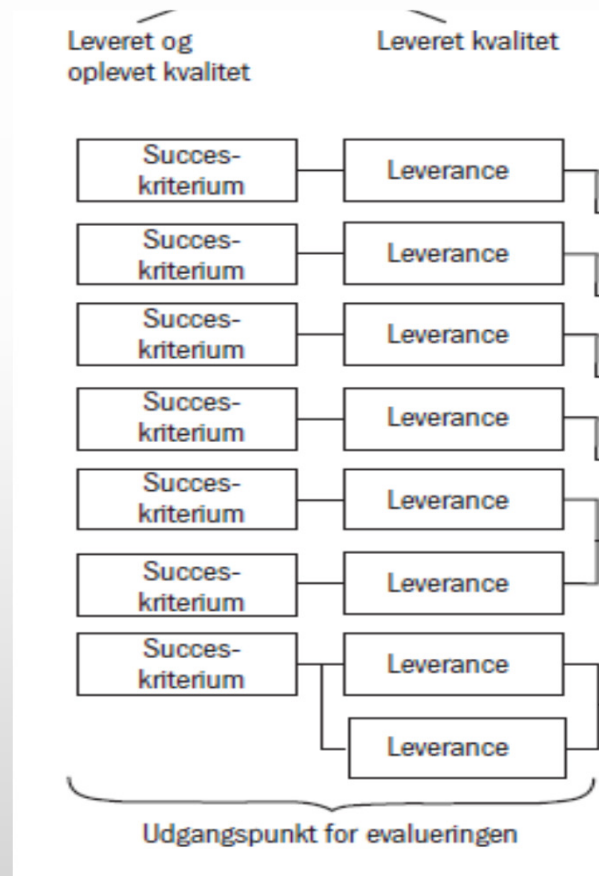
Målhierarki og evaluering

Projektets virkeliggørelse

Ofte summativ

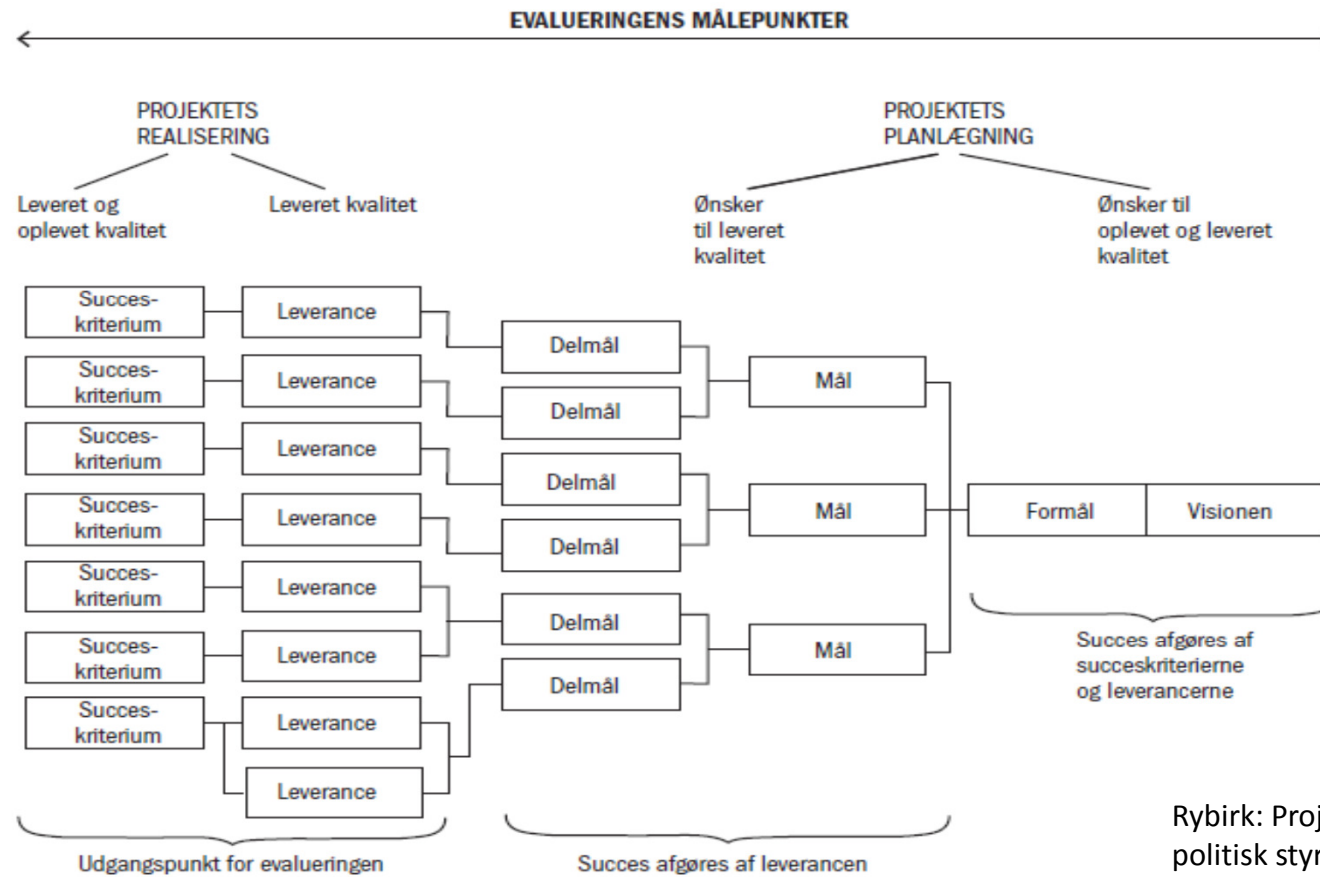
Målhierarki og evaluering

Projektets succes

Summativ og formativ

Det samlede evalueringsprogram i projekter

Rybirk: Projektledelse i politisk styrede organisationer

DES Aarhus 1.3.2017
Figur 5.6. Evalueringsfokus i projektevaluering.

Eksempel

Folkeskolereformen og kriteriebaserede tilbagemeldinger

Videreudviklingen af de nationale test og i den forbindelse arbejdet med kriteriebaseringen er igangsat i forlængelse af aftalen om et fagligt løft af folkeskolen, som indfører nationale mål for folkeskolen med udgangspunkt i de nationale test. Disse mål er:

- Mindst 80 pct. af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test.
- Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år.
- Andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik uanset social baggrund skal reduceres år for år.

Kriteriebaseringen gør det muligt for skoler, kommuner og på landsplan at følge op på målene. Samtidig vil testene i højere grad tjene som et pædagogisk værktøj til understøttelse af den faglige udvikling.

- Lokalt opstilles et evalueringsprogram for indførelsen af nationale tests i folkeskolen – først gennem et formål med projektet, og dernæst et målhierarki
- Evalueringstype?
- Mål, leverancer og succeskriterier i projektet udvælges og italesættes, herunder den oplevede kvalitet.
- Et antal indikatorer udvælges inden for hver leverance og hvert succeskriterium
- Målepunkter på hver indikator må nødvendigvis udvælges.

Eksempel 2 og 3

1. Sygehusbehandling effektmålinger

- Hidtil DRG styring
 - Sætter mål op primært på produktivitet (altså leveret kvalitet)
 - Evaluerer på produktivitet (altså leveret kvalitet)
- Nye mål?
 - Skal medtænke oplevet kvalitet som succeskriterium

2. Lederuddannelser i skolerne

EVA har målt effekten af diplomuddannelser på to parametre:

1. Sygefravær hos lærere
2. Elevernes færdigheder inden for matematik og dansk

Dette er vel med fokus på oplevet kvalitet?

4 Ansættelser af læger

27.2.2017:

Patienter ansætter overlægerne

Ansættelse: Sjællands Universitetshospital har – som det første sted i landet – siden 1. januar haft en ordning, hvor også patienterne inddrages i ansættelsen af overlæger og andre, der søger ledende stillinger, skriver TV 2. Det skyldes ifølge hospitalets vicedirektør, Beth Lilja, at man vil sikre sig, at man ansætter personer, der kan være der for patienter og pårørende.

/ritzau/

